

האישה סירבה להמיר את דתה – בית המשפט פסק נגדה

בגין סרבנות גט והשרעיים (בעניין פיצוי בגין גירוש אישה בעל כורחה וריבוי נשים במגור המוסלמי) לבין בתי המשפט לענייני משפחה ששם מוגשות תביעות הנישואין. כעת מדובר בפתחת גזרה לכאורה גם מול בתי הדין הנוצריים, אם כי בפועל ייתכן שלא כך יקרה שכן נכבדי העדה הסכימו לפתרון הוה ורק האישה היא שעמדה בסירובה.

האם פסיקה כזו אינה פוגעת בח"פ של הדת, בחופש הפרט ובאוטונומיה של אותן עדות ודתות? פסיקה כזו עשויה, מצד שני, להוות פתח, חר'פעמי ויקר מ'פן, לשחרור מסורבות ג'י' רושים ולא רק במגור היהודי, כחלק ממאבק של משפט ליברלי במשפט דתי הנחשב ללא ליברלי, גם אם הצ'דים נכנסו אליו ביריעה מוחלטת ובהסכמה (ובנישואין קת'רי לייס'מארוניים אכן מדובר ביריעה מוחלטת של אי'אפשרות להשתחרר מנישואים), אם כי לעתים בעצימת

"הייתכן כי בזמן המודרני ובמדינה מתקדמת יחויב אדם להמיר את דתו, או לפחות ישלם פיצויים אם לא עשה כן? מסתבר שהתשובה חיובית, אבל מורכבת. לאחרונה התקבלה תביעה מפתיעה ביותר – ככל הנראה חר' שנית ברמה עולמית – בבית המשפט לענייני משפחה בחיפה.

מדובר היה בווג נוצרי'מארוני שאינו יכול להתגרש לעולם. בית הדין הכנסייתי'המארוני קבע, לאור בקשת הבעל, כי בני הווג ייפרדו לצמיתות עקב בגידתה של האישה בבעלה. הבעל תבע את אשתו בנוי'

קין לאחר שדרש ממנה להמיר את דתה כדי שניתן יהיה להתגרש, ואז, אם תרצה, תחזור לדת המארונית, והיא סירבה לעשות כן למי'רות הבטחתה.

האישה ענתה כי היא מסרבת להתגרש שכן אינה מער'ניינת להמיר את דתה, גם לא באופן זמני. הבעל טען כי סירוב האישה גורם לו לנזקים כלכליים, נפשיים ובריאותיים, ומונע ממנו להמשיך במסכת חייו, ובין היתר להינשא לבת זוגו הנוכחית.

האישה טענה כי דרישת בעלה מנר'גדת לחופש הדת ולעקרונות היסוד של ישראל כמדינה דמוקרטית.

אם עד עתה היה נראה דמיוני שבית משפט יקבע שאדם שאינו חפץ להמיר את דתו, אפילו באופן זמני לשם גירוש, נחשב למי שעשה עוולה ועליו לשלם פיצוי לבן זוגו, הפך הרבר למציאות. בית המשפט קבע שאי' המרת דת באופן זמני כדי להתגרש, במצב בו נכבדי העדה אישרו את מעשה המרת הדת הומי'נית, נגוע במקרה כזה בחוסר תום לב, ופסק פיצוי של 50,000 שקל ועוד 25,000 שקל לכל שנת סרבנות עתידית.

לדעת השופטת, אמנם אין להקל ראש בהחלטת אדם להמיר דתו, אולם בנסיבות הספציפיות לא ההתנגדות להמרה עומדת מאחורי הסירוב לה'

לדעת השופטת, אין להקל ראש בהמרת דת, אולם כאן לא ההתנגדות להמרה עומדת מאחורי הסירוב להתגרש – אלא שיקולים זרים

תגרש – אלא שיקולים זרים. אין ספק שזו עליית מדרגה רציני'נית בכניסת דיני הנישואין לענייני דת, אוטונומיה וחופש. תביעות כאלה חיממו לאחרונה את הגזרה ביחסים בין בתי הדין הרבניים (בעניין פיצוי

מדור חדש

פסיקה חדשה ועקרונית

הבעל טען כי סירוב האישה גורם לו לנזקים כלכליים, נפשיים ובריאותיים, ומונע ממנו להמשיך במסכת חייו, ובין היתר להינשא לבת זוגו הנוכחית

עניינים לגבי תוצאות קשות אפשריות, בבחינת 'לי זה לא יקרה'.

הנסיבות כאן מקלות יחסית. ניתן להמיר את הדת בחזרה בקלות, ונ' כבדי העדה הסכימו לפתרון. האישה גם בגדה בבעלה, וייתכן שהרבר הניע את נכבדי העדה להסכים לפ' תרון, כדי לשחרר את בעלה מני'שואים חסרי סיכוי. האם התוצאה הייתה שונה במקרה שבו המרת הדת בחזרה לא הייתה מתקבלת בקלות כה רבה אצל חכמי הדת? ואם נאמר שאין כאן חיוב להמיר דת בפועל אלא רק חיוב בפיצויים על אי ההמ'רה, בכל זאת מדובר בהשפעה שהיא לפחות עקיפה על התנהגות סרבנים במקרים עתידיים, שכן ברור שיש לכך השלכה מבחינה כספית. ומצד שני, במציאות קשה של מאבק חסר פשרות בין בתי המשפט לענייני משפחה לבתי הדין הרבניים, אי אפשר שלא לחוש קורת רוח מסוימת על עצם שיתוף הפעולה בין חכמי הדת לבית המשפט החילוני, כדי למנוע כבילה בנישואין'.

ד"ר בנימין שמואלי הוא מר'צה בכיר בפקולטה למשפטים באוניברסיטת ברי'אילן.